

NOVIČNIK LOŠKEGA MUZEJA

NOVEMBER 2017

Loški muzej Škofja Loka
Grajska pot 13
4220 Škofja Loka
Tel.: 04 517 04 00
www.loski-muzej.si

DOGODKI

Pogovori z umetniki: Matej Plestenjak

sreda, 8. november 2017, 19.00

Galerija Franceta Miheliča, Kašča

Vabljeni na drugi večer iz cikla Pogovori z umetniki. Z akademskim kiparjem in likovnim pedagogom Matejem Plestenjakom se bo pogovarjal Matija Vastl.

Matej Plestenjak prihaja iz znane škofjeloške umetniške družine – njegov oče Janez je slikar, sestra Petra pa samostojna umetnica rezbarka. Matej se je posvetil kiparstvu in na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomiral pri Slavku Tihcu, študiral pa je tudi likovno pedagogiko. V Škofji Loki je poučeval likovni pouk na osnovni šoli, likovno umetnost na Srednji lesarski šoli, danes pa ta predmet poučuje na škofjeloški gimnaziji. Poleg tega je vodil več likovnih delavnic in tečajev ter razstavljal na samostojnih in skupinskih razstavah.

Pogovore z umetniki prirejamo v prostorih Galerije Franceta Miheliča v Kašči na Spodnjem trgu, kjer domuje v letu 2014 zasnovana Zbirka v nastajanju članov Združenja umetnikov, katere del so tudi dela Mateja Plestenjaka. Večeri so namenjeni predstavitvi ustvarjalne poti umetnikov, ki jih Ločani poznamo po njihovih likovnih delih, redko pa imamo priložnost pogovora z njimi. Pogovori z umetniki nastajajo v sodelovanju z Združenjem umetnikov Škofja Loka.

Odprtje razstave **MAUSAR - ŽIROVSKI APELLES**

četrtek, 9. november 2017, 18.00
Kulturno središče Stare Žiri, Tabor 2, Žiri

Letošnje leto obeležujeta 90. letnica rojstva žirovskega slikarja, pisatelja in glasbenika Jožeta Peternelja – Mausarja in donacija njegovih osebnih predmetov, ki jo je Muzej Žiri pred časom pridobil od umetnikovih dedinj. Ob tej priliki smo pripravili priložnostno razstavo, na kateri predstavljamo Mausarja ne samo kot slikarja, ampak preko njegovih osebnih predmetov odkrivamo različne vidike njegove zanimive osebnosti.

O umetniku in njegovem delu bosta spregovorila mag. Viktor Žakelj in Boštjan Soklič, kustos Loškega muzeja Škofja Loka.

Razstava je skupni projekt Občine Žiri, Loškega muzeja Škofja Loka in Muzeja Žiri.

Razstavo bo odprl župan občine Žiri gospod mag. Janez Žakelj.

Javno vodstvo po razstavi Človek : Stroj

sobota, 11. november, 11.00

Galerija na Gradu

Umetniška dela petih avtorjev se ukvarjajo z raziskovanjem dinamičnega razmerja med človekom in strojem in znotraj tega z vprašanji o vlogi in pomenu dela ter delavca v sodobni družbi. Na različne načine se dotikajo zlasti polja industrije, kjer se je to razmerje v preteklosti najbolj definiralo.

Po razstavi vas bo popeljala kustosinja razstave Barbara Sterle Vurnik. Nekatere »stroje« na razstavi boste lahko tudi sami preizkusili.

Muzejski večer ob 150 letnici rojstva Ivana Groharja

petek, 17. november 2017, 18.00

Kulturno središče Stare Žiri, Tabor 2, Žiri

Kustosinja Loškega muzeja Barbara Sterle Vurnik nam bo ob jubileju spregovorila predvsem o Groharju v povezavi s Škofjo Loko in okolico. Tudi s pomočjo slikovnega gradiva nam bo skušala predstaviti Groharjevo zgodbo in razstavo, ki jo je letos postavila v Loškem muzeju ob slikarjevi 150-letnici rojstva.

Študijski krožek Ločanke

torek, 21. november 2017, 17.00

Muzejska soba, Loški muzej Škofja Loka

Letos nadaljujemo raziskovanje žensk »Ločank«, ki so s svojim delom pustile pomembne sledi v naši kulturni, prosvetni, znanstveni ali umetniški dediščini. Skozi raziskavo arhivskega gradiva, zbiranje spominov in fotografij bomo osvetlili življenje žensk, ki so živele in ustvarjale v Škofji Loki ali tistih žensk, ki so bile rojene v Škofji Loki in so delovale v drugih slovenskih krajih ali celo v svetu. Študijski krožek vodi kustosinja Loškega muzeja Biljana Ristić, krožku se lahko pridružite kadarkoli.

Muzejski večer:

Škofjeloški grad med drugo svetovno vojno in po njej ter usoda njegovih lastnic

sreda, 22. november 2017, 19.00

Galerija Franceta Miheliča, Kašča

Na muzejskem večeru bo kustos Loškega muzeja Jože Štukl predstavil, kaj se je dogajalo z Loškim gradom in njegovimi lastnicami uršulinkami tekom druge svetovne vojne in po njej. Uršulinke so grad kupile leta 1890 in ga spremenile v vzgojni zavod. V njem so svoje poslanstvo opravljale vse do 2. svetovne vojne, ko so jih pregnali Nemci, ki so grad zasedli. Po koncu 2. svetovne vojne je bilo od maja do začetka avgusta 1945 na Loškem gradu koncentracijsko taborišče slovenske OZNE, od avgusta 1945–1948 taborišče za nemške vojne ujetnike z vojaško bolnišnico. Med letoma 1949–50 je bilo tu žensko taborišče za DKD, v letih 1950–59 pa moški KPD. Leta 1959 je na Loškem gradu začel z delom Loški muzej. Uršulinke, ki so se po 2. svetovni vojni vrnile v Škofjo Loko, so kljub prostorski stiski v samostanu vztrajale vse do leta 1954, ko jih je nova oblast razlastila. Razkropljena samostanska skupnost se je ponovno zbrala pod isto streho šele leta 1961 v Ajmanovem gradu pri Svetem Duhu.

Loški grad po 2. Svetovni vojni. Hrani Uršulinski samostan Škofja Loka.

IZLOŽBE DOMIŠLJIJE

Prodajne razstave umetnikov in rokodelcev

torek, 28. november 2017 ob 18.00

Vljudno vabljeni na odprtje Izložb domišljije, prodajnih razstav umetnikov in rokodelcev v Škofji Loki. V skupni akciji se tokrat povezuje kar 16 organizacij iz Škofje Loke ter več kot 60 posameznikov. Vsak na sebi lasten način prispeva košček v mozaik decembrske ponudbe, s katero oživljamo staro mestno jedro Škofje Loke, obenem pa na prodajnih razstavah našim obiskovalcem ponujamo izbrana umetniška dela, rokodelske, oblikovalske in unikatne izdelke ter pripravljamo bogat spremljevalni program. Izložbe domišljije boste prepoznali po posebni novoletni okrasitvi, ki jo oblikujeta Ana Bassin in Matej Bizovičar.

V Galeriji Ivana Groharja se vsako leto na skupinski razstavi predstavljajo člani Združenja umetnikov Škofja Loka (ZUŠL), ki združuje akademske slikarje, kiparje, fotografe in oblikovalce, pa tudi literate in glasbenike z območja nekdanjega loškega gospostva. Razstavi članov ZUŠL se letos s svojimi deli pridružujejo tudi gostje – umetniki, ki niso člani društva. V galeriji lahko izbirate med raznolikimi likovnimi deli manjših formatov, ki so kot nalašč za praznično obdarovanje.

Odprtje razstav bo potekalo na različnih lokacijah po sledečem urniku:

- 18.00 Galerija Ivana Groharja
- 18.15 Rozamunda
- 18.30 Atelje Amuse
- 18.45 Trgovina Paleta
- 19.00 Galerija in trgovina Čipke Mojca
- 19.15 Rokodelski center DUO Škofja Loka
- 19.30 Delavnica Mojdom
- 19.45 Sokolski dom Škofja Loka

Predavanje Primož Krašovec: Tujost kapitala

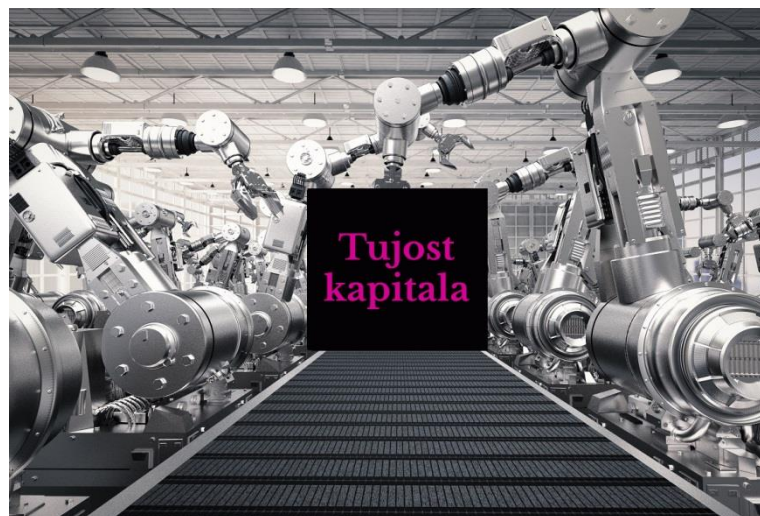
četrtek, 30. november 2017, 19.00

Loški muzej Škofja Loka

Marxova ljuba metafora je bila, da se v kapitalizmu nekaj dogaja za hrbtom njegovih udeležencev. To metaforo lahko še zaostriamo: za-hrbtnost kapitala ne pomeni le, da imajo kapitalistične ekonomske dejavnosti nepredvidene učinke, ki niso nujno v skladu z nameni in pričakovanji tistih, ki jih izvajajo; in ne le da se tako kapitalisti kot delavci ne zavedajo vseh razsežnosti tega, kar počnejo – temveč tudi da ima kapital svojo logiko delovanja, ki je neodvisna od človeških namenov, hotenj in pričakovanj. Tujosti kapitala se bom poskušal približati s premikom perspektive raziskovanja kapitalistične ekonomije. Ta je običajno osredotočena na človeške akterje in institucije ter profit (saj je profit tisto, za kar v kapitalizmu – s človeške perspektive – gre), a če perspektivo le nekoliko spremenimo, tj. tako, da v ospredju raziskovanja ni več profit, temveč konkurenca, se začnemo soočati z nečim radikalno tujim – konkurenco kot tistim, kar določa delovanje kapitala namesto profita kot tistega, kar v antropocentrični perspektivi nastopa kot motivacija ali cilj človeških udeležencev kapitalistične produkcije. (P.K.)

Primož Krašovec je prevajalec in pisec (Šum, Borec, Ekran), docent na Oddelku za sociologijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in član uredniških odborov revije Borec in založbe Sophia. Sodeluje tudi pri oddaji Pisalni stroji na Radiu študent.

Dogodek pripravlja revija Šum (www.sumrevija.si) v sodelovanju z Loškimi muzejem Škofja Loka. Predavanje je del spremljevalnega programa razstave Človek : Stroj.

AKTUALNO

Loško avto-moto društvo je organiziralo prve krožne cestnohitrostne dirke v Škofji Loki leta 1949 na 1186 metrov dolgi progi, ki je potekala čez Mestni in Spodnji trg. V naslednjih letih so progo podaljšali, povečala pa se je tudi udeležba. Leta 1962 je v Škofji Loki prvič potekalo državno prvenstvo. Že naslednje leto pa je tekma za veliko nagrado Loke dobila mednarodni značaj z udeležbo avstrijskih in italijanskih tekmovalcev. Zadnje dirke so bile organizirane ob praznovanju 1000-letnice Škofje Loke, leta 1973.

(Prispevek je pripravila Biljana Ristić)

Velika nagrada Loke, 1972.

Tavčarjeva knjižnica z Visokega

Muzejska knjižnica hrani več zbirk starejšega knjižnega gradiva. To so zbirke pisne kulturne dediščine, zapuščine nekdanih, povečini ukinjenih knjižnic, ki so v muzej prišle kot celota: Knjižnica dr. Ivana Tavčarja z Visokega, Knjižnica baronov Oblak–Wolkensperg z gradu Puštal pri Škofji Loki, Zbirka verskega tiska, Nemška občinska knjižnica 1941–1945, Knjižnica narodnega heroja Maksa Krmelja – Matije, Knjižnica prof. Marije Jamar Legat. V teh posebnih zbirkah so številne antikvarne knjige, izšle pred letom 1800, ki že zaradi svoje starosti izpolnjujejo pogoje za razglasitev za kulturni spomenik. Druge si zaslužijo našo pozornost zaradi ilustracij in bogate knjižne opreme, tretje so dragocene zaradi vsebine, četrte zaradi avtorjev, ki prihajajo z matičnega območja delovanja muzeja.

Knjižnico dr. Ivana Tavčarja z Visokega je muzej pridobil takoj po 2. sv. vojni. Knjige datirajo v čas od 17. do 20. st., med več kot 600 naslovi je nad 200 antikvarnih izdaj. Po vsebini so to pravne, zgodovinske, matematične in prirodoslovne knjige, koledarji, priročniki, učbeniki in slovnice, zastopani so tudi antični avtorji. Poleg strokovnih monografij je v zbirki tudi leposlovje, nesorazmerno veliko pa je verskega tiska - c. 150 naslovov. In ugibamo lahko, ali so knjige z versko vsebino tu naključno, ali so mogoče pripadale rodbini Kalan, ki je skoraj 250 let gospodarila na Visokem, ali pa so del zapuščine samostanskih (ukinjenih) knjižic. Taka je npr. rokopisna knjiga *Institutiones Universae Philosophiae*, učbenik filozofije za dijake, ki je izšel v Zagrebu leta 1788. Označen je z žigom celjskega in goriškega kapucinskega samostana, poleg tega pa opremljen še z lastniškim vpisom samostana.

(Prispevek je pripravila Mira Kalan)

Foto: knjiga z žigom celjskega in goriškega kapucinskega samostana

POSLUŠAJTE / GLEJTE / BERITE NAS

Vsak ponedeljek nas lahko poslušate v oddaji Muzejski zapiski na Radiu Sora, kjer predstavljamo naše aktualno delo in zanimivosti iz muzeja.

Lahko nas všečkate tudi na Facebooku in nam sledite na Instagramu.

